

**B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Supplementary
Examination: March/April-2023
Political Science (Optional) Paper-II
POLO2: Indian Constitution (New Pattern 2022)**

**Day and Date: Monday, 10/07/2023
Time: 12.30 PM To 2.30 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Fundamental Duties are included in which Articles of the Indian Constitution?
32) a) 51-C c) 50 d) 44
- 2 Which law has the greatest impact on the Indian Constitution?
a) Act of 1909 b) Act of 191 c) Act of 1947 d) Act of 1935
- 3 Fundamental Right are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) article 12 to 35 b) Article 42 to 62 c) Article 36 to 51 d) Article 39 to 52
- 4 Which Fundamental Rights is considered as 'Soul' of the Fundamental Right?
a) Right to Liberty b) Right to equality
c) Write two constitutional remedies d) Right to Property
- 5 To honour National Anthem is a -----
a) Fundamental duty b) Principle of Ethics c) Ideal Principal d) Fundamental Rights
- 6 Who is the Supreme Commander of Army?
a) Defence minister b) Minister for External Affairs c) Prime Minister d) President
- 7 Who has the Power to exercise casting vote in Lok sabha?
a) President b) Vice-President c) Prime Minister d) Speaker
- 8 Who has the power to establish High Court for two or more than two States?
a) Parliament b) President c) Prime Minister d) Loksabha Speaker
- 9 Who has the Right to Remove the President of India from his post?
a) State Legislative b) Vice- president c) Speaker of Loksabha d) Parliament
- 10 Who is the nominal head in India?
a) Speaker of Loksabha b) Prime Minister c) Auditor General d) President
- 11 'Federal Court of India' converted into 'Supreme Court' on
a) 26 January 1950 b) 26 January 1949 c) 26 January 1951 d) none of these
- 12 Who Appoints the Chief Justice of the Supreme Court?
a) Parliament b) President c) Prime Minister d) Vice President

- 13 Who has power of Judicial Review?
a) Other Court b) district Court c) Supreme Court d) None of these
- 14 What is the age limit for retirement of Judges in Supreme Court?
a) 65 years b) 55 years c) 58 years d) 62 years
- 15 From which nation the Principle of Judicial Review is taken?
a) France b) America c) England d) Japan

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Right to Freedom of Religion
- 2 Basis of the Directive Principles
- 3 Chairman of the Rajya Sabha
- 4 Tenure of a Judge of the Supreme Court

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Fundamental Duties.
- 2 Explain the importance of President.
- 3 Explain the qualifications of the Chief Justice of the Supreme Court.
- 4 Explain Composition, Power and function of High Court.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the Preamble of the Constitution of India.
- 2 Explain Composition, Power and function of Lok Sabha.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?
अ) 32 ब) 51-क क) 50 ड) 44
- 2 कोणत्या कायद्याचा भारतीय राज्यघटनेवर सर्वाधिक प्रभाव पडलेला आहे?
अ) 1909 चा कायदा ब) 1919 चा कायदा क) 1947 चा कायदा ड) 1935 चा कायदा
- 3 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?
अ) कलम 12 ते 35 ब) कलम 42 ते 62 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52
- 4 कोणत्या मूलभूत हक्काला मूलभूत हक्काचा प्राण समजण्यात येतो?
अ) स्वातंत्र्याचा हक्क ब) समतेचा हक्क क) घटनात्मक उपाय योजनेचा हक्क &nbs
- 5 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----
अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे
- 6 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?
अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड)

- 7 लोकसभेत निर्णायक मत देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
 अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड)
- 8 दोन किंवा दोनपेक्षा अधिक घटक राज्यांसाठी उच्च न्यायालय स्थापन करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
 अ) संसद ब) राष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) लोकसभा सभापती
- 9 राष्ट्रपतींना त्यांच्या पदावरून दूर करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
 अ) राज्य विधिमंडळ ब) उपराष्ट्रपती क) लोकसभा सभापती ड) संसद
- 10 भारतात नामधारी सत्ता प्रमुख कोण असतो?
 अ)सभापती ब)पंतप्रधान क) महालेखापरीक्षक ड) राष्ट्रपती
- 11 'फेडरल कोर्ट ऑफ इंडिया' चे 'सर्वोच्च न्यायालय' मध्ये..... रोजी रुपांतरीत झाले.
 अ) २६ जानेवारी १९५०
- 12 सर्वोच्च न्यायालयाच्या सर न्यायाधीशाची नियुक्ती कोणाकडून होते?
 अ)संसद ब) राष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) उपराष्ट्रपती
- 13 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणाला आहे?
 अ) इतर न्यायालय ब) जिल्हा न्यायालय क) सर्वोच्च न्यायालय ड) यापैकी नाही
- 14 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश यांच्या निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?
 अ)65 वर्ष ब) 55वर्ष क) 58 वर्ष ड) 62 वर्ष
- 15 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?
 अ)फ्रान्स

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार
- 2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान
- 3 राज्यसभेचा अध्यक्ष
- 4 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशाचा कार्यकाल

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मूलभूत कर्तव्य थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- 3 सर्वोच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.
- 4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा स्पष्ट करा.
- 2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

**B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Supplementary Examination:
March/April-2023**

Political Science (Optional) Paper-II

POLO2: Indian Constitution (New Pattern 2022)

Day and Date: Monday, 10/07/2023

Total Marks: 60

Time: 12.30 PM To 2.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भारतीय राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्य कोणत्या कलमांमध्ये सामाविष्ट करण्यात आलेली आहेत?

अ) 32 ब) 51-क क) 50 ड) 44

Option 2

2 कोणत्या कायद्याचा भारतीय राज्यघटनेवर सर्वाधिक प्रभाव पडलेला आहे?

अ) 1909 चा कायदा ब) 1919 चा कायदा क) 1947 चा कायदा ड) 1935 चा कायदा

Option 4

3 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?

अ) कलम 12 ते 35 ब) कलम 42 ते 62 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52

Option 1

4 कोणत्या मूलभूत हक्काला मूलभूत हक्काचा प्राण समजण्यात येतो?

अ) स्वातंत्र्याचा हक्क ब) समतेचा हक्क क) घटनात्मक उपाय योजनेचा हक्क &nbs

Option 3

5 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----

अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे

Option 1

6 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?

अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड)

Option 4

7 लोकसभेत निर्णायक मत देण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड)

Option 4

8 दोन किंवा दोनपेक्षा अधिक घटक राज्यांसाठी उच्च न्यायालय स्थापन करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) संसद ब) राष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) लोकसभा सभापती

Option 1

9 राष्ट्रपतींना त्यांच्या पदावरून दूर करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) राज्य विधिमंडळ ब) उपराष्ट्रपती क) लोकसभा सभापती ड) संसद

Option 4

10 भारतात नामधारी सत्ता प्रमुख कोण असतो?

अ)सभापती ब)पंतप्रधान क) महालेखापरीक्षक ड) राष्ट्रपती

Option 4

11 'फेडरल कोर्ट ऑफ इंडिया' चे 'सर्वोच्च न्यायालय' मध्ये..... रोजी रुपांतरीत झाले.

अ) २६ जानेवारी १९५५

Option 1

12 सर्वोच्च न्यायालयाच्या सर न्यायाधीशाची नियुक्ती कोणाकडून होते?

अ)संसद ब) राष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) उपराष्ट्रपती

Option 2

13 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणाला आहे?

अ) इतर न्यायालय ब) जिल्हा न्यायालय क) सर्वोच्च न्यायालय ड) यापैकी नाही

Option 3

14 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश यांच्या निवृत्तीचे वय किती वर्ष आहे?

अ)65 वर्ष ब) 55वर्ष क) 58 वर्ष ड) 62 वर्ष

Option 1

15 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्त्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?

अ)फ्रान्स

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार

Ans:

2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान

Ans:

3 राज्यसभेचा अध्यक्ष

Ans:

4 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशाचा कार्यकाल

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मूलभूत कर्तव्य थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

Ans:

3 सर्वोच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Ans:

4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा स्पष्ट करा.

Ans:

2 लोकसभेची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:
